

Bryssel 18.1.2018
COM(2018) 10 final

**KOMISSION TIEDONANTO EUROOPAN PARLAMENTILLE, NEUVOSTOLLE,
EUROOPAN TALOUS- JA SOSIAALIKOMITEALLE JA ALUEIDEN
KOMITEALLE**

**EU:n toimet ympäristövaatimusten noudattamisen ja ympäristöhallinnan
parantamiseksi**

{SWD(2018) 10 final}

**KOMISSION TIEDONANTO EUROOPAN PARLAMENTILLE,
NEUVOSTOLLE, EUROOPAN TALOUS- JA SOSIAALIKOMITEALLE JA
ALUEIDEN KOMITEALLE**

**EU:n toimet ympäristövaatimusten noudattamisen ja ympäristöhallinnan
parantamiseksi**

1. JOHDANTO JA TAUSTA

Tässä tiedonannossa esitellään toimintasuunnitelma EU:n ympäristölainsäädännön noudattamisen ja ympäristöhallinnan parantamiseksi. Suunnitelman mukaan komissio tekee yhteistyötä jäsenvaltioiden sekä toimijoiden, kuten tarkastajien, auditoijien, poliisien ja syyttäjien, kanssa älykkään ja yhteistyöhön perustuvan kulttuurin luomiseksi EU:n ympäristösääntöjen noudattamisessa eri aloilla, kuten teollisuustuotannossa, jätehuollossa ja maataloudessa.

EU:lla on jo nyt laaja-alainen ja pitkälle kehitetty ympäristölainsäädäntö. Sen täytäntöönpanoon liittyy kuitenkin merkittäviä haasteita, kuten ympäristölainsäädännön täytäntöönpanon arvioinnissa (EIR)¹ tuotiin esille. Haasteet liittyvät pysyviin ympäristöongelmiin, kuten hajakuormituksen aiheuttamaan vesien pilaantumiseen, kaupunki-ilman heikkoon laatuun, epätydyttävään jätteiden käsittelyyn ja lajien ja luontotyyppien vähenemiseen. Ympäristörikollisuutta esiintyy huolestuttavassa määrin², ja ympäristöasioista on tehty komissiolle runsaasti valituksia³ ja Euroopan parlamentille vetoamuksia. Ympäristölainsäädännön noudattamatta jättämisestä aiheutuvat kustannukset arvioidaan 50 miljardiksi euroksi vuodessa⁴. Täytäntöönpanoa tehostamalla voidaan saavuttaa monia etuja ilman, että tarvitsisi antaa uutta lainsäädäntöä.

Tämä edellyttää muun muassa ympäristösääntöjen noudattamista kentällä, toisin sanoen teollisuuden, laitosten, maanomistajien ja muiden vastuutahojen⁵ on noudatettava omaan toimintaansa liittyviä ympäristövelvoitteita. Velvoitteet voivat olla kieltoja, yleisiä sitovia sääntöjä, lupia ja muita ympäristön ja kansanterveyden suojelemiseksi ja yhteiskunnan pitkän aikavälin resurssitarpeiden tyydyttämiseksi käyttöön otettuja toimenpiteitä.

¹ http://ec.europa.eu/environment/eir/country-reports/index_en.htm.

² OECD:n, YK:n huumeiden ja rikollisuuden torjunnasta vastaavan järjestön (UNODC), UNEP:n ja Interpolin yhdistetyt arviot kaiken ympäristörikollisuuden rahallisesta arvosta osoittavat ympäristörikollisuuden olevan neljänneksi suurin kansainvälisen rikollisuuden muoto.

³ Noin 600 vuodessa.

⁴ http://ec.europa.eu/environment/enveco/economics_policy/pdf/report_sept2011.pdf. Kustannuseriä ovat muun muassa ympäristö- ja terveyskustannukset, vihreiden teollisuuden alojen toteutumatta jääneet hyödyt, markkinoiden vääristymät sekä teollisuudelle aiheutuvat hallintokulut.

⁵ Eli luonnolliset ja oikeushenkilöt, mukaan lukien viranomaiset, joiden on noudatettava EU:n ympäristölainsäädännöstä johtuvia velvoitteita silloin, kun ne harjoittavat toimintaa, josta syntyy päästöjä ympäristöön tai muita ympäristöön kohdistuvia vaikutuksia.

Heikot mekanismit vaatimusten noudattamisen ja tehokkaan hallinnan varmistamiseksi kansallisella, alueellisella ja paikallisella tasolla ovat yksi puutteellisen täytäntöönpanon syistä⁶. Ne ovat myös yksi syy epäterveeseen kilpailuun⁷ ja taloudelliseen haittaan, kuten verotulojen menetykseen, ja heikentävät yleistä luottamusta EU:n lakien vaikuttavuuteen.

Tällä tiedonannolla pyritään vahvistamaan kyseisiä mekanismeja. Se täydentää tiedonantoa *EU:n lainsäädäntö: parempiin tuloksiin soveltamista parantamalla*, jossa komissio esittää, kuinka se aikoo tehostaa yleisesti EU:n lainsäädännön soveltamista, täytäntöönpanoa ja noudattamisen valvontaa koskevia toimiaan⁸.

2. TARVE VARMISTAA YMPÄRISTÖVAATIMUSTEN NOUDATTAMINEN

Jäsenvaltioiden velvollisuus on tehdä vilpittömässä mielessä yhteistyötä EU:n tavoitteiden saavuttamiseksi.⁹ Unionin tuomioistuin on johtanut tästä vaatimuksen, jonka mukaan jäsenvaltioiden viranomaisten on korjattava EU:n oikeuden rikkomisen lainvastaiset seuraukset¹⁰, sekä vaatimuksen, jonka mukaan seuraamusten on oltava tehokkaita, oikeasuhteisia ja varoittavia¹¹. Sen vuoksi jäsenvaltioilla on oltava käytössään asianmukaiset mekanismit, joilla voidaan varmistua EU:n lainsäädännöstä johdettujen velvoitteiden noudattamisesta.

Sääntöjen noudattamatta jättämiseen voi olla erilaisia syitä, kuten sekaannus, puutteet sääntöjen ymmärtämisessä tai hyväksymisessä, investointien puute, opportunisti ja rikollisuus. Siitä ympäristölle, ihmisten terveydelle ja taloudelle aiheutuvat vaikutukset riippuvat rikkomusten luonteesta, laajuudesta ja pysyvyydestä.

Käytännössä vaatimusten noudattamisen varmistusmekanismit ovat jäsenvaltioiden toimenpiteitä, jotka voidaan ryhmitellä seuraaviin kolmeen laajempaan luokkaan (yhteisesti ympäristövaatimusten noudattamisen varmistaminen):

- *noudattamisen edistäminen* – autetaan vastuutahoja toimimaan vaatimusten mukaisesti, keinoina muun muassa ohjeistus, ”usein kysytyt kysymykset” ja help desk -palvelut,
- *noudattamisen seuranta* – yksilöidään ja luonnehditaan vastuutahon toimintatapaa ja paljastetaan ja arvioidaan mahdolliset noudattamatta jättämiset ympäristö- ja muita tarkastuksia käyttäen,

⁶ EU:n ympäristölainsäädännön täytäntöönpanon arviointi: yhteiset haasteet ja toimien yhdistäminen parempien tulosten aikaansaamiseksi (COM(2017) 63).

⁷ Laillisesti toimiva jäteala on jo varoittanut tästä, sillä laittomat jätealan toimijat voivat horjuttaa laillisten toimijoiden asemaa esimerkiksi sijoittamalla jätteitä laittomiin paikkoihin.

⁸ 2017/C 18/02.

⁹ Ks. Euroopan unionista tehdyn sopimuksen 4 artiklan 3 kohta.

¹⁰ Ks. esimerkiksi asia C-201/02 *Wells*, EU:2004:12, 64 ja 65 kohta.

¹¹ Ks. esimerkiksi asia 68/88 *komissio v. Kreikka*, Kok. 1989, s. 2965, 23 ja 24 kohta.

- *jatkotoimet ja täytäntöönpano* – käytetään hallinto-, rikos- ja siviilioikeudellisia toimia sääntöjenvastaisen toiminnan lopettamiseksi ja estämiseksi, siitä rankaisemiseksi ja sen korjaamiseksi sekä sääntöjen noudattamisen tukemiseksi.

Mainittuja toimenpiteitä toteuttavat jäsenvaltioissa monenlaiset viranomaiset. Tarkastuksia suorittavat elimet tekevät tyypillisesti tarkastuksia rutiininomaisesti tai tapauskohtaisesti ja edistävät vaatimusten noudattamista. Poliiseilla ja syyttäväviranomaisilla on tärkeä rooli vakavia sääntöjen rikkomisia koskevissa tutkinta- ja syytetoimissa. Eri elimet voidaan kytkeä toisiinsa ”ympäristövaatimusten noudattamisen varmistamisketjussa”, kun tarkastajat, tullivirkailijat, poliisit ja syyttäjät toimivat yhteistyössä näytön keräämisen ja syytteeseen asettamisen osalta. Auditointielimet voivat toimia tärkeässä tehtävässä tarkastellessaan yleistyneen noudattamatta jättämisen ongelmia tai yksittäisten viranomaisten toimintaa.

Ympäristövaatimusten noudattamisen varmistaminen vähentää riskiä siitä, että jotkin vastuutahot eivät noudata velvoitteitaan ja sen vuoksi vaikuttavat kielteisellä tavalla veden, ilman, luonnon monimuotoisuuden, ihmisten terveyden ja talouden tilaan. Tämä tapahtuu arvioimalla vaatimusten noudattamatta jättämisen syitä ja vaikutuksia ja käyttämällä mukautettavissa olevaa kolmen toimenpideluokan yhdistelmää vastuutahon toimintatapaan vaikuttamiseksi. Tätä toimintamallia¹² on kehitelty lisää asiantuntijavaihdon (esimerkiksi jäsenvaltioista tulevat asiantuntijat) ja toimijaverkostojen kautta¹³.

3. HAASTEET

Ympäristövaatimusten noudattamisen varmistamisesta vastaavat jäsenvaltioiden viranomaiset kohtaavat monia haasteita, joista mainittakoon erityisesti

- ympäristöön vaikuttavia toimintoja koskevien EU:n ympäristösääntöjen laajuus ja moninaisuus,
- se, että haasteet koskevat jäsenvaltioiden alueita kokonaisuudessaan, niin maaseutua kuin kaupunkialueitakin,
- tunnustetut veden ja ilman pilaantumiseen, jätehuoltoon ja luonnonympäristön heikkenemiseen liittyvät ongelmat,
- kansalaisten odotukset,
- niiden tahojen lukumäärä ja moninaisuus, joiden on noudatettava ympäristösääntöjä,
- vaatimusten noudattamiseen liittyvien mahdollisten ongelmien moninaisuus,

¹² Lisätietoja esitetään tähän tiedonantoon liitettyssä valmisteluasiakirjassa SWD(2018) 10.

¹³ Ks. esimerkiksi *Make it work* (ympäristövaatimusten noudattamisen varmistamisen keskeiset periaatteet): <http://minisites.ieep.eu/work-areas/environmental-governance/better-regulation/make-it-work/subjects/2015/08/compliance-assurance>.

- kyseisten ongelmien, erityisesti ympäristöriskollisuuden, havaitsemiseen ja käsittelyyn liittyvät vaikeudet.

Luetteloon voidaan lisätä kapasiteetti, sillä vastuita jaetaan usein pienemmille yksiköille, joiden taloudelliset resurssit ovat rajoitetut ja henkilöstömäärä on pieni tai joilta puuttuu erikoisosaaminen¹⁴. Monissa jäsenvaltioissa ympäristötarkastusviraston määrärahat ovat pysyneet ennallaan tai vähentyneet finanssikriisin vuoksi. Edellä kuvattujen haasteiden edessä jopa suurten ja hyvin resurssoituneiden viranomaisten voi olla vaikeaa kehittää riippumattomasti osaamista siitä, miten vaatimusten noudattaminen voitaisiin parhaiten varmistaa.

Kyseisten viranomaisten kohtaamat haasteet ovat johtaneet siihen, että EU:n tasolla toivotaan ja on myös kehitetty erilaisia tukimuotoja. Kyseiset tukimuodot ja niihin liittyvät erityishyödyt esitetään taulukossa 1.

Taulukko 1. Tukimuodot ympäristövaatimusten noudattamisen varmistamiseksi sekä niihin liittyvät hyödyt

Tukimuoto	Hyödyt
EU:n toimijaverkostot	Luovat toimijoille mahdollisuuden vaihtaa tietoja ja kokemuksia ja kehittää yhdessä joitakin tähän taulukkoon sisältyvistä muista tukimuodoista
EU:n tason arviointi jäsenvaltioiden ympäristövaatimusten noudattamisen varmistamisjärjestelmistä	Mahdollistaa vertailun sekä vahvuuksien ja puutteiden määrittelyn
Vaatimusten noudattamisen varmistamista koskevat avoimen pääsyn tietoportaalit	Mahdollistavat oppimisen, hyvien käytäntöjen jakamisen ja helpon vertailun sekä lisäävät läpinäkyvyyttä ja vastuullisuutta
Mekanismit, jotka helpottavat yhteistyötä, koordinoitua, tietojen ja kokemusten jakamista ja yhdessä toimimista koko EU:n alueella sekä muiden jäsenvaltioiden ja viranomaisten osallistumista vaatimusten noudattamisen varmistamiseen	Mahdollistavat suuremman vaikuttavuuden, joka saavutetaan työskentelemällä yhdessä Mahdollistavat muualla kehitetyn erikoisosaamisen oppimisen
Yhteisen maatalouspolitiikan mukaiset täydentävät ehdot	Varmistavat osaltaan sen, että viljelijät noudattavat ympäristövelvoitteita
Tiedotus ja ohjeistus hyvistä käytännöistä	Mahdollistaa olemassa olevan osaamisen levittämisen Vähentää tarvetta kehittää hyviä käytäntöjä aivan alusta asti (tehokkuushyödyt)

¹⁴ Ks. esimerkiksi ympäristölainsäädännön voimaansaattamista ja täytäntöönpanemista koskevan EU:n verkon (IMPEL) kertomus täytäntöönpanon haasteista: <https://www.impel.eu/impel-study-confirms-that-significant-challenges-remain-in-implementing-eu-environmental-law/>. Ajan tasalle saatettu kertomus vahvistaa kyseiset havainnot ja täydentää niitä.

Koulutusohjelmat ja -materiaali sekä taitoihin liittyvä opastus	Mahdollistaa taitojen kehittämisen ja ylläpitämisen
Pääsy EU:ssa tuotettuihin tiedonlähteisiin, kuten satelliittikuviin	Laajentaa mahdollisuuksia tehokkaaseen vaatimusten noudattamisen varmistamiseen
EU:n taloudellinen tuki	Auttaa vaatimusten noudattamisen varmistamisesta vastaavia viranomaisia saavuttamaan tavoitteensa paremmin.

Tarkastajat, poliisit, tullivirkailijat, syyttäjät, tuomarit ja auditoijat ovat jo muodostaneet Euroopan tasolla verkostoja jakaakseen ja kehittääkseen osaamista vaatimusten noudattamisen varmistamisesta¹⁵. Ne ja muut tarjoavat myönteisiä esimerkkejä edellä kootusti esitetyistä eri tukimuodoista. Vaikka kyseisten esimerkkien kattavuus ja soveltamisala ovatkin nykyisellään rajoitetut, ne viitoittavat tietä sille, kuinka komission myötävaikutuksella voidaan tehdä enemmän ympäristöhallinnan tehostamiseksi ja vaatimusten noudattamisen lisäämiseksi¹⁶.

4. TOIMIEN PERUSTELUT

Komissio on tarkastellut useampia vaihtoehtoja varmistaa ympäristövaatimusten noudattaminen, myös lainsäädäntöön liittyviä, ja vuonna 2014 se laati päätöksentekonsa tueksi luonnoksen vaikutustenarviointikertomukseksi. Päätelmänä oli, että kohdennettuja tukitoimenpiteitä käytännön tarpeiden tyydyttämiseksi sisältävä toimintasuunnitelma on vaihtoehto, jolla todennäköisimmin saavutetaan tuloksia useilla ensisijaisilla aloilla jo lyhyellä aikavälillä.

Valmisteluvaiheessa, johon sisältyi jäsenvaltioiden ja toimijaverkostojen kuuleminen,¹⁷ vahvistettiin taulukossa 1 esitettyjen tukimuotojen arvo ja määriteltiin tapoja lujittaa niitä ja kehittää uusia välineitä. Toimijaverkostot painottivat kokemusten jakamista sekä toimien parempaa koordinoitua kaikissa jäsenvaltioissa. Ne pitivät tärkeänä ammatillista koulutusta sekä osaamisen jakamista toimivalla tavalla. Kuulemisissa myös yksilöitiin joukko aloja, joilla tarvitaan hyviä käytäntöjä koskevaa viiteaineistoa ja uusia välineitä erityisen paljon. Jäterikokset sekä luonnonvaraisiin eläimiin ja kasveihin kohdistuva rikollisuus mainittiin aloina, joihin olisi kiinnitettävä erityistä huomiota. Yhteisessä maatalouspolitiikassa (2014–2020) on luonnonvarojen kestävä hoito ja ilmastotoimet asetettu etusijalle erilaisten täydentävien politiikkavälineiden, kuten täydentävien

¹⁵ Tarkastajia edustaa ympäristölainsäädännön voimaansaattamista ja täytäntöönpanemista koskeva EU:n verkko (IMPEL). Poliiseja edustaa EnviCrimeNet, syyttäjiä ympäristöoikeuteen erikoistuneiden syyttäjien eurooppalainen verkosto (ENPE), tuomareita ympäristöoikeuteen erikoistuneiden tuomareiden eurooppalainen foorumi (EUFJE) ja ympäristöauditoijia ympäristöauditoinnin erityistyöryhmä eurooppalaisen ylimpien tarkastuselinten järjestön (EUROSAI) puitteissa.

¹⁶ Ks. IMPEL:n kanta ympäristövaatimusten noudattamisen varmistamisesta <https://www.impel.eu/position-paper-on-environmental-compliance-assurance/>. Myös ENPE on toimittanut vastaavan kannanoton.

¹⁷ Ks. esimerkiksi 31. tammikuuta 2017 pidetyn sidosryhmien konferenssin ja 20. maaliskuuta 2017 pidetyn työpajan tiivistelmät osoitteessa: <http://ec.europa.eu/environment/legal/law/inspections.htm>

ehtojen, kautta. Maataloutta ja kestäväää vesihuoltoa EU:ssa käsittelevässä komission yksiköiden valmisteluasiakirjassa¹⁸ viitattiin jo tässä esiteltävään aloitteeseen, jossa esitetään keinot parantaa kansallisia vaatimusten noudattamisen varmistusjärjestelmiä maanviljelyyn liittyvän vesialan lainsäädännön osalta. Samoin komission toimintasuunnitelmassa luontoa, ihmisiä ja taloutta varten¹⁹ yksilöidään tarve parantaa vaatimusten noudattamista²⁰. Muita kuulemisissa esillä olleita teemoja ovat teknologian mahdollisuudet vaatimusten noudattamatta jättämisten havaitsemisessa sekä kansalaisten merkittävä rooli valitusten ja vetoomusten esittämisessä kansallisille viranomaisille. Voimassa olevassa EU:n ympäristölainsäädännössä²¹ säädetään joiltakin osin nimenomaisesti suuntaviivojen ja ohjeiden käytöstä tarkastusten yhteydessä, ja nyt on aiheellista ottaa niitä käyttöön. Ensimmäisiin EIR-maaraportteihin liittyvässä työssä tuotiin esille, että komission jäsenvaltioille antamaa palautetta vaatimusten noudattamisen varmistamisen ja julkishallinnon muiden seikkojen osalta on varaa parantaa. Kuulemisissa yksilöitiin vielä toive korkean tason vuoropuhelusta ympäristövaatimusten noudattamisen varmistamisesta vastaavien toimijoiden ja ympäristöhallintojen ylempien johtajien välillä.

5. TOIMET

Toimintasuunnitelma käsittää yhdeksän tointa, jotka on sovitettu edellä mainittujen, valmisteluvaiheessa määriteltyjen tarpeiden mukaisesti. Ne esitetään kootusti taulukossa 2²².

Taulukko 2. Toimet – yleiskatsaus

Nro	Toimi	Aikataulu
1	Parannetaan ympäristövaatimusten noudattamisen varmistamista koskevan asiantuntemuksen käyttöä kaikkialla EU:ssa vertaisarvioinneilla, yhteisillä täytäntöönpanotoimilla, vaatimusten noudattamiseen liittyvillä varmistuskäynneillä ja käyttämällä TAIEX-EIR Peer2Peer -välinettä ²³	2019
2	Määritellään ympäristötarkastajien osalta tarvittavien ammattillisten taitojen kokonaisuudet ja koulutustarpeet ja parannetaan yhteistyötä eri ammattialojen toimijoiden ja muiden sellaisten elinten kanssa, jotka edistävät huippuosaamista ja tarjoavat koulutusta vaatimusten noudattamisen varmistamisesta vastaaville tahoille kansallisella tasolla ja	2018

¹⁸ SWD(2017) 153, final, 28.4.2017.

¹⁹ COM(2017) 198 final ja SWD(2017) 139 final.

²⁰ Ks. erityisesti painopisteala B: Poliittisen sitoutumisen varmistaminen ja direktiivien noudattamisen parantaminen.

²¹ Ks. kaivannaisteollisuuden jätehuollosta ja direktiivin 2004/35/EY muuttamisesta annetun direktiivin 2006/21/EY 22 artiklan 1 kohdan d alakohta (EUVL L 102, 11.4.2006, s. 15) ja teollisuuden päästöistä annetun direktiivin 2010/75/EU 23 artiklan 4 kohta (EUVL L 334, 17.12.2010, s. 17).

²² Lisätietoja annetaan oheisessa valmisteluasiakirjassa SWD(2018) 10.

²³ http://ec.europa.eu/environment/eir/p2p/index_en.htm

Nro	Toimi	Aikataulu
	Euroopan tasolla	
3	Helpotetaan hyvien käytäntöjen jakamista sekä tausta- ja viiteaineistojen jakamista, edistetään rahoitusmahdollisuuksia ympäristövaatimusten noudattamisen varmistamista varten ja selvitetään mahdollisuudet perustaa laajempi ympäristölainsäädännön täytäntöönpanoa koskeva portaali	2019
4	Laaditaan hyvän käytännön ohjeasiakirja strategioista ympäristörikollisuuden ja muiden ympäristöön liittyvien rikkomusten torjumiseksi , painottaen erityisesti jätteisiin sekä luonnonvaraisiin kasveihin ja eläimiin liittyviä rikoksia	2019
5	Laaditaan ohjeasiakirja(t) ympäristövaatimusten noudattamisen varmistamisen hyvistä käytännöistä maaseutualueilla (maan ja veden osalta)	2019
6	Laaditaan tekniset suuntaviivat kaivannaistoiminnan jätteidenkäsittelylaitosten tarkastuksia varten	2018
7	Laaditaan dokumentaatio ympäristöä koskevien valitusten käsittelyä ja kansalaisten osallistumista jäsenvaltioiden tasolla koskevista hyvistä käytännöistä , esimerkiksi kansalaistieteen kautta ja jäsenvaltioiden kanssa tehtävässä työssä, jossa pyritään jakamaan hyviä käytäntöjä EU:n ympäristölainsäädännön yhteydessä käytettävistä tehokkaista kansallisista valitusten käsittelyn mekanismeista	2019
8	Kehitetään kuvatiedusteluaineistokapasiteettia ja aineiston käyttöä vaatimusten noudattamisen varmistamiseen ja edistetään hyviin käytäntöihin liittyviä hankkeita (esim. käyttäen Copernicus-tietoja)	2019
9	Arvioidaan kansallisia ympäristövaatimusten noudattamisen varmistamisjärjestelmiä osana laajempaa hallinnon arviointikehystä ja annetaan jäsenvaltioille säännöllisesti palautetta, esimerkiksi ympäristölainsäädännön täytäntöönpanon arvioinnin yhteydessä	2019

6. YHTEISTYÖN TEHOSTAMINEN

Yhtäältä komissio on perussopimusten valvojana keskeisessä roolissa varmistettaessa EU:n ympäristölainsäädännön täysimääräinen ja asianmukainen soveltaminen unionin tuomioistuimen valvonnassa. Toisaalta jäsenvaltioilla on ensisijainen vastuu EU:n lainsäädännön moitteettomasta täytäntöönpanosta. Tässä toimintasuunnitelmassa käsitellään osaltaan jäsenvaltioiden kohtaamia haasteita niiltä osin kuin alussa mainitaan.

Jotta tällä toimintasuunnitelmalla saavutettaisiin toivotut tulokset, jäsenvaltioiden toivotaan

- helpottavan viranomaistensa osallistumista yhteistyöverkostoihin EU:n tasolla,
- varmistavan, että määritellyt hyvät käytännöt, erityisesti riskiperusteiseen lähestymistapaan ja avoimuuteen perustuvat, otetaan käyttöön ja että toimintasuunnitelman puitteissa kehitettyjä välineitä käytetään,

- helpottavan koulutusta ja ammattitaidon kehittämistä,
- varmistavan tarkoituksenmukainen yhteistyön ja koordinoinnin taso vaatimusten noudattamisen varmistamiseen liittyviä tehtäviä hoitavien viranomaisten välillä,
- varmistavan tarkoituksenmukainen henkilö- ja taloudellisten resurssien jako vaatimusten noudattamisen varmistamiseen koko alueellaan.

Komissio on myös perustamassa asiantuntijaryhmää (ympäristövaatimusten noudattamisen ja ympäristöhallinnan foorumi)²⁴. Asiantuntijaryhmä antaa toimintasuunnitelmaan liittyvää ohjeistusta ja mahdollistaa näkemystenvaihdon jäsenvaltioiden ylempien johtajien kanssa siitä, kuinka täytäntöönpanoa voitaisiin parantaa vaatimusten noudattamiseen ja hallintotapaan liittyvien seikkojen osalta. Foorumi muodostetaan erityisesti jäsenvaltioiden ja EU:n tason toimijaverkostojen edustajista, ja neuvoston, Euroopan parlamentin, alueiden komitean ja talous- ja sosiaalikomitean edustajia pyydetään osallistumaan siihen. Komissio haluaa myös saada mukaan muita asianomaisia sidosryhmiä, kuten kansalaisjärjestöjä ja elinkeinoelämän järjestöjä, ja aikoo keskustella ympäristövaatimusten noudattamisen ja ympäristöhallinnan foorumin ensimmäisessä kokouksessa siitä, mitkä olisivat tähän tarkoitukseen parhaita tapoja.

Toimet on tarkoitus toteuttaa yhteistyöhön perustuvalla menettelyllä, johon osallistuvat ympäristövaatimusten noudattamisen ja ympäristöhallinnan foorumin lisäksi toimijaverkostot. Verkostoille tarjotaan tukea yhteistyön helpottamiseksi. Komissio aikoo tukea niitä myös niiden laajemmissa rooleissa.

Olemassa olevat EU:n rahoitusvälineet, kuten Life²⁵ ja sisäisen turvallisuuden rahasto (ISF)²⁶, voivat tarjota konkreettisia tapoja tukea erilaisia ympäristövaatimusten noudattamisen varmistamiseen ja ympäristöhallintaan liittyviä toimintoja. Sen vuoksi jäsenvaltioita, toimijaverkostoja ja muita sidosryhmiä kannustetaan käyttämään niitä täysimääräisesti.

Toimintasuunnitelmaa kehittäessään komissio ottaa myös huomioon EU:n ympäristölainsäädännön merkittävät ulkoiset ja maailmanlaajuiset ulottuvuudet, jotka johtuvat EU:n mukanaolosta alueellisissa ja maailmanlaajuisissa yleissopimuksissa. Esimerkiksi maailmanlaajuisella kaupalla ja maailmanlaajuisilla toimitusketjuilla on merkitystä jätehuollon ja luonnon monimuotoisuuden suojelun kannalta. Ympäristövaatimusten noudattamisen varmistamisella onkin maailmanlaajuisesti laaja-

²⁴ C(2018) 10.

²⁵ Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) N:o 1293/2013, annettu 11 päivänä joulukuuta 2013, ympäristön ja ilmastotoimien ohjelman (Life) perustamisesta ja asetuksen (EY) N:o 614/2007 kumoamisesta (EUVL L 347, 20.12.2013, s. 185).

²⁶ Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) N:o 513/2014, annettu 16 päivänä huhtikuuta 2014, poliisiyhteistyön, rikollisuuden ehkäisemisen ja torjumisen sekä kriisinhallinnan rahoitusvälineen perustamisesta osana sisäisen turvallisuuden rahastoa ja neuvoston päätöksen 2007/125/YOS kumoamisesta (EUVL L 150, 20.5.2014, s. 93).

alaista merkitystä, ja sitä tarvitaan esimerkiksi kestävän kehityksen tavoitteiden saavuttamiseksi. Vahvistamalla sitä Euroopassa autetaan unionia johtamaan esimerkillä ja olemaan tehokkaasti toimiva kumppani kansainvälisellä tasolla.

7. SEURANTA JA JATKOTOIMET

Tämä toimintasuunnitelma muodostaa säännöllisesti päivitettävän työohjelman kaudeksi 2018–2019. Ohjelmaa tarkastellaan uudelleen vuoden 2019 aikana, ja siihen lisätään tarvittaessa uusia toimia ympäristövaatimusten noudattamisen ja ympäristöhallinnan foorumin kuulemisen jälkeen.

Suunniteltu arviointikehys (toimi 9) muodostaa perustan tarkasteluille siitä, kuinka ympäristövaatimusten noudattamisen varmistamisen ja julkishallinnon osalta edistytään jäsenvaltioissa, mahdollistaa seurannan ympäristölainsäädännön täytäntöönpanon arvioinnin (EIR) yhteydessä ja arvioi ensimmäisen työohjelman päättymiseen mennessä, tarvitaanko alalla muita aloitteita.

8. PÄÄTELMÄT

Tämä toimintasuunnitelma on vastaus kysyntään käytännön tuesta toimijoille, jotka työskentelevät eri puolilla Eurooppaa ympäristövaatimusten noudattamisen varmistamisen ja ympäristöhallinnan parantamiseksi. Edellä jo mainittujen hyötyjen lisäksi suunnitelma auttaa kehittämään yhteisesti nykyistä yhtenäisemmän EU:n lähestymistavan ympäristövaatimusten noudattamista ja ympäristöhallintaa koskevien haasteiden käsittelyyn. Tulosten odotetaan luovan toimijoille edellytykset käsitellä paremmin ympäristösääntöjen rikkomisia ja epätervettä kilpailua sekä niiden aiheuttamaa vahinkoa, auttaa paremmin vastuutahoja täyttämään velvoitteensa, taata paremmin yleinen luottamus vaatimusten noudattamisen varmistamiseen ja ennen kaikkea suojata paremmin Euroopan yhteistä perintöä.